

tíðindablaðið söslalurín

Blaðfólk:
Hegni Djurhuus
Ábyrgdarblaðstjóri: Randi Jacobsen
Jan Müller
Tórfinn Smith

Útgevari:
P/f Söslalurín
Fyrirtaksstjóri:
Krisjan Dahl
Ljósmyndari:
Kálmur Lindenskov
Uppseting:
P/f Söslalurín
Prent:
P/f Pressan 1981

Telefon:
118 20
Telefax:
147 20
Bústaður:
Argjavegur 26
Argir
Postadressa:
Postsmoga 76
110 Tórshavn

oddagrein

Fremsti manna- rætturin og Fólka- flokkurin!

EIN av týðningarmestu manna-rættindunum er býli — íbúðin ella húsið. Tað er karmurin um alt lívið, og øll skulu hava javnbjóðis kor og umstøður at tryggja sær eina mannsømiliga tilveru, so komandi ættarlið vaksa upp undir góðum og tryggum umstøðum. Hetta er politikkur Javnaðarflokksins, og saman við øðrum flokkum hevur hann roynt at skapa umstøður fyri hesum setningi.

HÓAST fleiri batar hetta landsstýrisskeið, fær íbúðarpolitikkurin eitt álop frá einum valevni Fólkaflaksins, sum, í samband við eina reingjandi umrøðu av figgjarpolitikkinum, sigur, at tey, sum skulu seta búgv, eru ringast fyrri. Hann vísir á, at undir seinasta landsstýri kostaðu eini hús bara 600.000 kr., men at tey nú eru omanfyri milliónina — uttan grundstykki. Við øðrum orðum er tað nógv dýrari at sita í einum nýggjum húsum í dag, sambært hesum valevni, sum helst er læri í rokning.

VISSULIGA eru húsaprisirnir hækkaðir og teir hava altíð hækkað, men vanlig hús kosta ikki omanfyri milliónina. Í høvuðsstaðnum liggja tey í meðal um eina millión krónur, men á bygd eru tey í meðal biligari. Tá rokni-meistarin ger slíkar sammetingar, kundi hann t.d. eisini útgreinað, at fyrri átta árum síðani kostaði eitt grundstykki í Havn slakar 100.000 krónur. Nú fara tey upp um 200.000 kr. Tá kostaði tilfar 150-200.000 kr. Nú 300-400.000 kr. Og arbeiðið er eisini nakað dýrkað. Men greinskrivarin gloymir at siga, at húsini, sum vórðu bygd fyrri 8-10 árum síðani — eftir býlingunum at døma — eru nógv minni marglætiskend enn tey, sum eru bygd seinastu árin. Hinvegin er tað ikki lutfalsliga dýrari at sita í nýggjum húsum í dag, tí

peningastovnarnir hava tvífaldað afturgjaldingartíðina!

MEN hvussu við fortreytunum? Taka vit Húsálánsgrunnin, so hevur sitandi landsstýri hækkað árliku játtanina á figgjarlógini til stovnsfæ Húsálánsgrunnins við nærum 100 prosentum — úr 14 upp í 27 milliónir krónur umframt at útvega grunninum lánsheimildir úr oljuginnum, lëggingargrunninum og lëgugrunninum hjá Gjaldstovuni. Og hetta ger stóran mun. Harafturat er rentu-stuðulin í samband við uppsparing til hús hækkaður.

HVAT kann so Fólkaflokkurin reypa sær av? Jú, hann sat í landsstýrinum, tá nýggj lóg um Húsálánsgrunnin varð gjord í 1978. Tá vórðu játtaðar 10 milliónir krónur til grunnin. Fólkaflokkurin sat í landsstýrinum til 1985. Alt hetta tíðarskeiðið — 6 ár — hækkaði játtanin við lúsa 4 milliónum krónum — upp í 14 milliónir krónur. Og Fólkaflokkurin umsat enn tá hetta málskeiðið í 4 ár. Um »borgarliga alternativ« hevði játtað líka nógv, sum hetta »vinstra-miðstýri« hevur gjørt, var tað biligari at sita í einum nýggjum húsum í dag.

LEGGJAST skal bara afturat í hesum sambandi, at so lítið virðismetti Fólkaflokkurin uppskotið um Húsálánsgrunnin í 1978, at hann hótti við ikki at atkvæða fyrri Húsálánsgrunninum, um landsstýrissamgongan ikki gekk við til at leggja Royndarstøðina og Landbúnaðarskúlan í Kollafirði, tí meiriluti var annars fyrri at leggja hesa stød og skúla, sum náttúrligt var, í Sandoyinni. So heitur talsmaður var Fólkaflokkurin tá fyrri Húsálánsgrunninum og Sandoyinni.

-n

Vandin við tí »bera tjóðveldi« — Breckmann ella Jørgensen?

M. Fjallstein er óivað sera sárbarur maður, tá hann ákærir grein mína um hvat tað er fyrri tjóðveldi, vit vilja, sum »óðámliga« og snúgva seg um »hansara persón«.

Sjálvandi lesa øll fólk sum teim hóvar, tað átti hann at vita, og skilja tað »eftir sínum høvdi«. Eftir hvørjum høvdi áttu tey annars at skilt tað aðrir skriva?

Tað eg skrivaði var, og tað meini eg er satt, at tjóðveldisflokkurin eftir Erlend er farin borgarliga vegin. Hetta kann prógvast við teim margföldu ásanannum í almennari pressu, at flokkurin er ikki sosialistiskur. Antin er ein flokkur sosialistiskur, og tað meini eg tjóðveldisflokkurin virkaði sum í teim døgum, Erlendur virkaði sum aðalvirki,

hann var m.a. kendur í Íslandi sum »røttækur sósíalisti« meðan hann búði har — meðan núverandi tjóðveldismenn avnokta sosialismuna — hvussu ofta hava teir ikki gjørt tað opinberliga: »tjóðveldisflokkurin hevur onga ismu — bara ta føroysku ismu« ja — hvat er tað?

Og sig mær M. Fjallstein, vildi tú heldur livað undir Óla Breckmann enn Anker Jørgensen?

Spurningurin kann ikki bara vera um føroyskt tjóðveldi ella ikki, men eisini hvat vit skulu brúka tað til. Og har má tjóðveldisflokkurin hava eina greiða støðu til hvat fyrri eitt samfelag hann vil eftir eina loysing. Er tað samfelag Óla Breckmanns ella eitt samfelag bygt á javnstøði?

Hvi leiðandi tjóðveldismenn eftir Erlend halda áfram at avnokta ta sosialismu, sum í veruleikanum stendur í stevnu-skrá teirra, er mær ein gáta. At so stórir skilnaðar skal vera millum eina sosialistiska skrá, og so ein opportunistiskan politikk, kann Fjallstein kanska svara uppá. Kanska er tað bara stemmufiskari: man ræðist orðið »socialisma«. Tað gjørdi Erlendur ikki í 50-unum.

Vónandi uppfatar tú hetta ikki sum persónligt álop, hóast tú ert sárbarur, Martin, men tjóðveldismenn mugu gera sær greitt hvat teir skulu brúka sitt tjóðveldi til politiskt.

múli.

Óli og teir útbløddu

Makan til tað tvass, ið stóð í Dagblaðnum mikudagin, skal ein leita leingi eftir.

Óli er aftur úti at skvambla reint ideologiskt, (sjálvandi bert tí val er í hondum), og roynir at finna útav hvørjir herðar hava gildið feilsløgur í skip seinnu árin.

Meðan vit onnur duga at siggja, at tað fyrst og fremst er landskassin — t.v.s. skattgjaldarin — sum hevur tapt, so kemur Óli fram til eina aðra merkiliga niðurstøðu.

Tað eru vinnulivsmenninir, sum eru útbløddir, og orsökini er ikki at landskassin hevur kravt teir eftir ov nógvum peningi, ella at ov stór gjöld eru lögð á teir.

Orsökini er, at teir hava

fingið ov lítið úr landskassanum til orvitisprøkt av ymskum slag.

Høvdu teir fingið enn meiri av okkara peningi at spælt við, so hevði staðið betur til, er niðurstøan hjá framherjanum fyrri fría fyrirtaksseminum og markleysu sjálvsábyrgdini.

Sum dømi nevnið hann Global-skipini, sum við verðins minsta eginpeningi (10%, sum onkur enn tá ivast í um var til staðar), og kanska verðins vánaligastu ráðgevum, ikki megnaði at fáa hjólini at mala.

Óli átti at vitað, at tað eru tilik projekt, á sjógvum sum landi, sum eru høvuðstrupulleikin hjá føroysku familjuni, og ikki ein flyting av smá-

peningi millum stættir, sum Hans Jacob Debes so klókliga skrivaði í Oyggjatiðindum mikudagin.

Hetta er eitt dømi um projekt, sum byggja meira á fávitsku enn á vinnuligt innlit, og sum verða forvekslað við bjartskyni. At Óli roynir at draga spurningin um fólkaflaks-eftirnørn og annað tvættil upp í hetta livsneyðuga kjakið, vísir bert hvussu lítið álvarsamur maðurin er, og hvussu lítil dugur er í honum, tá tað kemur til skarpseringar.

Einaferð at leggja árarinn inn, og vita sær at onki nyttugt er komið av skafti øll tey ár, ein hevur sitið í lögtinginum, mátti verið sálartýngjandi.

f.

Ikki liðugur við frágreiðing

Sakførari min hevði í gjár fund við grannskoðaranevnd lögtingsins í samband við ta vanærligu og ósonnu frágreiðing, lögtingsgrannskoðarnir herfyri lótu lögtinginum um ta sokallaðu peninganylsluna hjá mær sum landsstýrismanni.

Hóast undirritaði var mottur saman við sakførara minum til fundin, noktaði lögtingsgrannskoðarnir mær atgongd til fundin, og má hetta metast sum eindømi í eini demokratiskari rættarskipan sum okkara.

Fundurin varð tí hildin við sakførara minum einsamøllum, og eftir fundin upplýsti Christian Andreasen, at niðurstøðan á fundinum var, at lögtingsgrannskoðarnir gera ikki meira og eru lidnir við málið.

Samstundis upplýsti sakførari min eftir fundin, at nevndin umhugsar støðu sína til ta yvirlysing, flokkur min hevði í bløðunum um flyting, sum bókaðu skjólini vísa, at lögmaður hevur undirskrivað, men sum lögtingsgrannskoðarnir lög-

du meg undir at hava fram at minum eitingum uttan um lögmann og landsstýri.

Fyri mitt viðkomandi kann eg siga, at eg og flokkur min á ongan hátt eru lidnir at viðgera ta tendensioa frágreiðingina frá lögtingsgrannskoðarunum, sum ikki vildu lata meg koma til orða.

Hetta boðaði eg lögtingsgrannskoðarunum frá eftir at fundurin var lokin.

Í Klaksvík 27. sept. 1988
Niels Pauli Danielsen